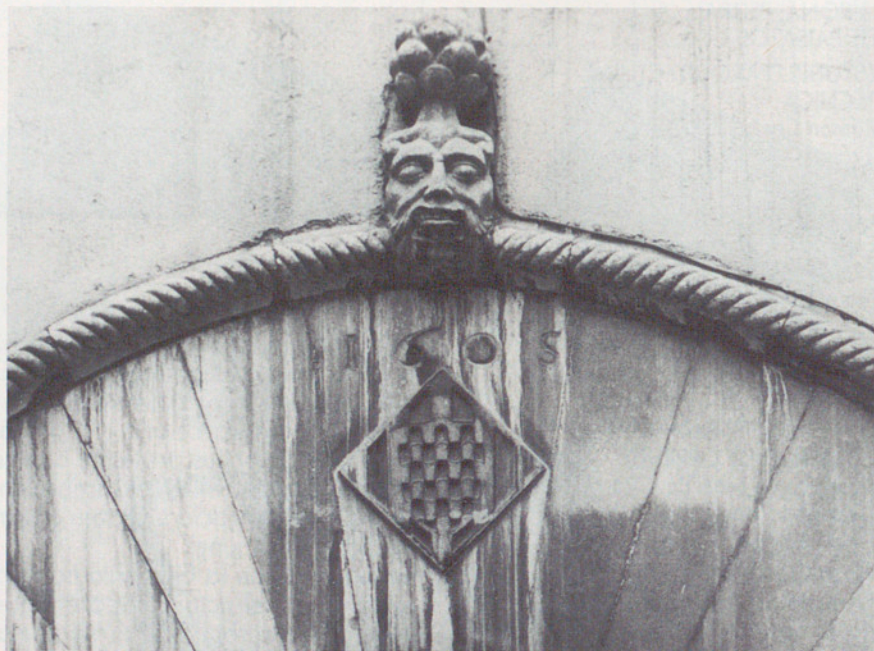

GIRONA PEDRA DE PAISATGE

Tinc la impressió que molts gironins portem la marca de la familiaritat amb la pedra. En el temps de la nostra infància, el Barri Vell acollia molts centres d'ensenyament. Entrant, sortint, i a hores blanques teníem el lleure de passar l'estona als escalons de la catedral i rossolar a la pedra més baixa i llisa. Rossolant, havíem de donar necessàriament l'esquena a la mola del primer monument gironí. La catedral, no la podíem pas admirar. Ni ens imposava. Ens era massa familiar. La nostra pell s'escalfava en el frec a frec amb la pedra. Érem a l'inrevés del turista internacional que quan arriba per Sobreportes o per la Força queda embadalit perquè ha assolit una meca en la història de l'art. Amb el temps hem apreciat que tot allò que ens envoltava quan rossolàvem, allò que escalfava el nostre creixement era un fascinant paisatge de pedra de Girona.

Hi ha molt diverses lectures d'un mateix paisatge. La circumstància personal imprimeix uns trets especials. Un especialista en geografia es miraria el paisatge com una sèrie de fenòmens relacionats que culminen en una unitat; és la visió científica, freda, doncs. Un psicòleg diria que l'observació d'un paisatge produeix una experiència sensible. Un historiador de l'art hi afegiria l'ingredient de la contemplació per apreciar un conjunt de formes, estils, colors i tendències. Un artista hi participaria més, encara, intentaria penetrar l'ànima del paisatge i ens n'oferiria la seva visió personal, potser única. Un transeünt distret, un turista amb pressa, un nen enjogassat, tothom deu tenir-ne la seva visió. Si poguéssim fer la "suma" de totes aquestes actituds envers un paisatge aconseguiríem una bona síntesi: veure, sentir, contemplar, fruit. Ara que Girona desitja obtenir per al Barri Vell la declaració de Patrimoni Cultural de la Humanitat, per part de la UNESCO, intentarem fer una aproximació al paisatge urbà que ha de merèixer aquella alta qualificació.

Primera lectura d'una pedra forta. Sense pedra de Girona no hi hauria l'actual Barri Vell, el conjunt més ben conservat de Catalunya. Aquesta primera matèria rep unes atencions professionals. El picapedrer en té la visió bàsica: roca calcària, formada al Terciari, nummulítica, amb una resistència a la pressió de 1.600 Kg/cm², densitat 2.700, porositat de buits 0'5%, que la fan una de les més boniques i de millor qualitat que es troben al Continent, tant pel seu aspecte com per la seva textura. El tècnic d'obres públiques de l'antiguitat ja la va emprar amb eficàcia i contundència i ens va deixar com a mostra la pedra que podria ser la més gran de Girona, a la muralla de les Àligues, amb mesures respectables de 2'97 per 1'44. Aquell constructor antic marcava el camí al tècnic modern que se n'ha endut in comptables blocs semblants per defensar la costa del Maresme contra el mar. Justament a l'altra riba d'aquesta Mediterrània, la pedra de Girona mereix una gran estima, donada a conèixer pels monarques aragonesos amb dominis a Itàlia; i el país dels

Pedra d'escuts. El de la Casa de la Ciutat i el de la casa del picapedrer, a Pedret. L'esperit els és ben comú: la ciutat creu en la pedra com objecte històric, i el picapedrer perquè és el seu treball. L'home de l'escarpa ens ha llegat no pas un escut d'armes sino d'eines. Tota una lliçó.